

Конгрес **У**країнських **Н**аціоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

20 травня 2011 року № 18 (390)

БИКІВНЯ. ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ

15 травня в Національному заповіднику "Биківнянські могили" відбулися заходи з нагоди Дня пам'яті жертв політичних репресій, який відзначається згідно з Указом Президента України Віктора Ющенка з 2007 р. В акції активну участь взяли члени Конгресу Українських Націоналістів.

Біля братської могили закатованих органами НКВС ієрархи традиційних українських церков відслужили панахиду. На ній були присутні Віктор Ющенко, представники дружніх до України дипломатичних представництв, голова Київського міського "Меморіалу" Роман Круцик, а також керівники громадських організацій та політичних партій.

Члени Конгресу поклали квіти до пам'ятника жертвам сталінських репресій.

"Биківня – це один із сильних символів того, що завжди робили під червоним прапором", – сказав під час мітингу-реквієму Віктор Ющенко. Він наголосив, що Биківня є найбільшою братською могилою в Україні, де покоїться цвіт нації.

"Биківня – це місце, де лежить найкращий лікар, найкращий вчитель, найкращий міщанин, найкращий селянин", – відзначив лідер "Нашої України".

За його словами, саме під червоним прапором в українців забирали життя, пам'ять, історію, мову. Під цим прапором творили найбільшу гуманітарну катастрофу – Голодомор 1932–1933 років. Тож чому український народ, який поклав найбільше життів у роки Другої світової війни, зазнав найбільших економічних втрат, не має статусу Переможця у Другій світовій і не може святкувати Перемогу під своїм державним синьо-жовтим прапором?

"Якщо то наша перемога, чому ми стоїмо в історичних сінях? Чому ми слухаємо, коли нам розповідають, що і без нас могла відбутися перемога! Мовляв, подумаєш, роль України, ну, на три дні більше б воювали. Так завжди поступають з нацією, яка не може консолідуватися, з нацією, яка ще є населенням", – заявив Ющенко.

На його переконання, особливо важливим сьогодні є питання відновлення національної гідності, національної єдності. "Є лише одна формула сили – єдність від Сходу на Захід, з Півдня на Північ. Не забувайте головного: ми – українці", – підкреслив Президент України (2005–2010).

Від імені Конгресу Українських Націоналістів полум'яну промову виголосив на мітингу голова Дніпровської районної організації КУН у м.Києві, головний режисер театру української традиції "Дзеркало" Володимир Петранюк.

Заходи було організовано з ініціативи товариства "Меморіал" та Громадського інституту історичної пам'яті, який є альтернативою державному Інституту національної пам'яті, підпорядкованого нинішньою владою комуністам.

Прес-служба КУН

УКРАЇНСЬКІ ГЕРОЇ:

від Шевченка до наших днів

Конгрес Українських Націоналістів планує відзначити 150-річчя перепоховання Тараса Шевченка в Україні та День Героїв велелюдними заходами.

22 травня в столичному парку Шевченка біля пам'ятника Великому Кобзареві Конгрес Українських Націоналістів разом з Українською Народною Партією та УНА-УНСО проведе мітинг "Українські герої: від Шевченка до наших днів". Мітинг розпочнеться о 18.00.

Після мітингу планується хода бульваром Шевченка та Хрещатиком до Майдану Незалежності.

22 травня Конгрес Українських Націоналістів візьме участь в урочистих заходах національно-патріотичних сил на Чернечій горі у Каневі, приурочених до 150-ї річниці перепоховання Тараса Шевченка.

Цього ж дня на Чернечій горі відбудеться вручення премії імені Олекси Гірника. Цьогорічну премію, яку Всеукраїнська фундація ім.Олекси Гірника, Ліга українських меценатів і Київський фонд ім. Олекси Гірника "Українським дітям – українське слово" присуджують за "вагомий внесок в українське національне відродження та значні успіхи в національно-патріотичному вихованні дітей і молоді, прищеплення їм патріотичного ставлення до української мови", з-поміж інших лауреатів буде вручено і заступнику Голови КУН, голові Донецької обласної організації КУН Марії Олійник.

Початок заходів об 11 год.

ВІТАЄМО!

СТАРОМУ САМБОРУ – 940 РОКІВ!

Місто Старий Самбір – серце Бойківського Прикарпаття – відзначає своє 940-ліття.

Урочистості з нагоди свята відбудуться в неділю, 22 травня.

З давніх давен і до наших днів місто славилося працьовитими, красивими, талановитими людьми, хоробрими воїнами – лицарями честі і свободи, піснями та легендами про рідний край, його неповторними краєвидами...

Мешканці міста завжди були його патріотами. Куди б не закинула їх доля, дбали про його добре ім'я і неодмінно поверталися до отчого дому. Вони поспішатимуть до Старого Самбора і в день його народження, щоб відзначити його в колі рідних, друзів, земляків.

З нагоди свята – найщиріші вітання мешканцям міста та його гостям!

(Чит. стор. 4–5)

ДО УКРАЇНИ ПОВЕРНУВСЯ. НАЗАВЖДИ

Свою Україну любіть,
Любіть її во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї господа моліть!

Тарас ШЕВЧЕНКО

19 травня 1861 року, вже в домовині, Тарас Шевченко востаннє прибув до Києва, щоб наступного дня вирушити до місця вічного спочинку – до Канева. Тож саме 19 травня, в четвер, в церкві Різдва Христового, що на Подолі, де півтора століття тому відспівували Великого Кобзаря, відбулася панахида за Тарасом Шевченком, яку відправив Святійший Патріарх всієї України-Русі Філарет.

З нагоди 150-річчя перепоховання в Україні Великого Кобзаря в Києві, в Каневі, на Черкащині та в інших містах і селах нашої країни відбуваються заходи із вшанування пам'яті Тараса Шевченка. Народ пам'ятає його заповіти і відповідає йому безмежною любовю.

У ці дні нагадаємо читачам хроніку подій, пов'язаних із перепохованням Тараса Шевченка в Україні 150 років тому.

6 травня (18 травня за новим стилем) домовина Шевченка о 7 годині ранку прибула до Броварів ("Киевская старина", 1898, кн. 2, с.169).

Увечері домовина Шевченка прибула до Києва. Кияни зустріли її на лівому березі Дніпра, на мосту відпрягли коней і самотужки привезли на Поділ, проголошуючи промови. Жандарми за наказом царської адміністрації не пропустили праху поета до центру міста. ("Киевская старина", 1898, кн. 2, с.169; газета "Крым", 1901, № 45).

...7 травня (19 травня за новим стилем) була неділя. Попри дощову негоду до Рождественської церкви зібралося народу кілька тисяч. Отець Петро відслужив заупокійну відправу. Склався досить злагоджений хор півчих із числа шанувальників Кобзаря, який замовк навіки. Згідно з розпорядженням князя промов не було зовсім.

Під час панахиди поміж народом просунулася дама в глибокій жалобі, поклала на труну поета терновий вінок і відійшла: красномовніше за надмогильні промови виразила вона те, що почував кожен із нас, проводжаючи поета-страдника в могилу...

Жалобний похід у супроводі великого натовпу потягся по шосе до Ланцюгового мосту, за яким через великий розлив Дніпра стояли тоді пароплави; на одному з них і вибув наш Тарас своє плавання до тихого пристановища... (Чалий Михайло. Життя і твори Тараса Шевченка. – К.: Веселка, 2011)

За матеріалами ЗМІ

ГЕРОЯМ – СЛАВА!

У ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ПРОВІДНИКА

14 травня в Києві на Байковому кладовищі Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь з сім'єю та членами Київського міського осередку КУН поклали квіти до пам'ятника Славі Стецько з нагоди 91-ї річниці від дня її народження.

У короткому слові голова Конгресу нагадав присутнім слова, що належали пані Славі: "Хай забудеться ім'я моє, але хай вічно живе Україна". "І до кінця своїх днів вона була вірна Україні", – зазначив Степан Брацюнь.

За його переконанням, легендарна постать Слави Стецько та інших українських Героїв, імена яких будемо згадувати 23 травня, мають стати прикладом для нашої молоді. "Сьогодні, коли неукраїнська влада прагне повернути хід історії України на свій лад, лише з нашими Героями в серці зможемо дати їй гідну відсіч", – наголосив голова КУН Степан Брацюнь.

Прес-служба КУН

ТУРНІР З НАСТІЛЬНОГО ТЕНІСУ ПАМ'ЯТІ СЛАВИ СТЕЦЬКО

14 травня 2011 року в Києві в спортивному комплексі "Єдність" відбулися фінальні змагання з особистої першості з настільного тенісу серед юнаків 2002–2003 року народження, присвячені пам'яті Слави Стецько – незламної української революціонерки, багатолітньої голови Проводу ОУН, засновниці і впродовж 1992–2003 рр. голови Конгресу Українських Націоналістів, депутата Верховної Ради трьох скликань, справжньої патріотки української нації. Турнір пройшов під патронатом та за підтримки голови КУН Степана Брацюня. В змаганнях узяли участь учні столичних шкіл №226, №240, №18, №190 та гімназії "Потенціал", усього 60 спортсменів. До фіналу потрапили 16 кращих юнаків. Цей турнір виховує у юних учасників такі риси характеру як любов до Батьківщини, мужність, силу духу, віру в перемогу, адже в настільному тенісі нічиїх не буває.

Поєдинки проходили по коловій системі. Кожен учасник мав провести 15 зустрічей, кожна з яких складалася з трьох сетів до 2 перемог одного з учасників.

У результаті проведених гострих, напружених, безкомпромісних поєдинків перемогу в цьому турнірі виборов Антон Битько, учень школи №226. Срібні нагороди дісталися Олегу Гордовському, школа №240, третє місце посів Дмитро Лихачов, школа №190.

Усі призери нагороджені дипломами та медалями, решта учасників – солодощами від Конгресу Українських Націоналістів.

Валерій СИДОРЧУК,
Голова Вишгородської РО КУН

ЗНОВУ ЦВІТУТЬ МАКИ

Леся РУПНЯК

Минулої неділі всі дороги в Жидачівському районі на Львівщині вели до Юшківців. Саме це село було обрано для проведення районного фестивалю-конкурсу патріотичної пісні з нагоди 91-ї річниці від дня народження Слави Стецько. В конкурсі взяли участь учні загальноосвітніх середніх шкіл району.

Учасників фестивалю радо вітала сільська громада на чолі з священиком о. Олегом Мамчуком біля музею Слави Стецько та борців за волю України, де біля пам'ятного знака учасникам ОУН-УПА відбувся молебень. Молитвою вшановували селяни світлу пам'ять героїв і, зокрема, Великої Українки – відважної і мужньої жінки, борця, патріотки, дипломата, народного депутата – Слави Стецько, якій 14 травня виповнився б 91 рік. Потім відбувся мітинг-реквієм, на якому виступили голова районної ради Ігор Кос, заступник Голови Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів Роман Дідусь, член обласного проводу КУН Андрій Микуш, депутат Львівської обласної ради Зіновій Карпінський, член Братства УПА Жидачівського району Олексій Данилишин. Учасники дійства поклали квіти до пам'ятника героям ОУН-УПА – на цьому місці край села кілька повстанців прийняли свій останній бій.

Поки учасники фестивалю готувалися до виступів, а поважне журі розпочинало роботу, я вирішила оглянути юшківську святиню – Музей борців за волю України. Розташований він у приміщенні старого шкільного будинку, збудованого на кошти громади на початку минулого століття. Значна частина експозиції присвячена Славі Стецько.

– Пані Слава, тоді ще Анна – Євгенія Музика, приїхала до нас у 1939 році ще зовсім молодою дівчиною, – розповідає вчитель-історик Дев'ятниківської середньої школи, екскурсовод Люба Стасів. – Вона народилася в селі Романівці Теребовлянського району на Тернопільщині. З відзнакою закінчила гімназію і Теребовлянський ліцей. Була членом молодіжної ланки ОУН і, очевидно, десь "засвітилася" як активістка, а, може, її переслідували через брата, теж члена ОУН, який потрапив до польської в'язниці. До нас приїхала разом з монашкою, яка поверталася в монастир у Дев'ятниках, і всім представляла її як бідну сироту. Анна-Євгенія навіть змушена була дещо видозмінити прізвище і підписувалася Музиківна. Коли в 1939 році прийшли більшовики, дівчина почала вчителювати в школі і навіть була призначена її завідувачкою. Загалом у Юшківцях вона працювала 10 місяців. Паралельно вчилася у Львові в Політехніці й студіювала історію в університеті. У Дев'ятниках учителем музики працював тоді Ярослав Дякон, який був провідником Крайового проводу ОУН. Власне він знову залучив молоду вчительку до роботи. Перед війною довелося піти в підпілля, що врятувало її від арешту, а, можливо, й від смерті. Але невдовзі у Бібрці разом із Дяконом вона уже брала участь у відновленні Української державності актом 30 червня 1941 р. Після того кілька місяців працювала як референт з питань культури у міській управі.

Люба Стасів цікаво, так, що заслухаєшся, розповідає про Славу Стецько. Відчувається, що вона захоплюється цією героїнею, як і багатьма іншими, хто поклав своє життя на вівтар служіння Батьківщині, особливо вихідцями з рідного села.

В музеї зберігається шкільне свідоцтво Агафії Мозовської, підписане завідувачкою школи Музиківною.

– А сама пані Агафія? – запитую Любу Стасів.

– Ось вона, в перших рядах глядачів, хочете – познайомлю.

За якусь хвилину 84-річна пані Агафія, нині Ковальчук, згадує свої шкільні роки:

– Пам'ятаю молоду файну вчительку. Була дуже доброю. Завжди знаходила для нас час, і не тільки на уроки, а й на ігри, концерти з нами ставила. Музики й співу нас вчив Дякон, він теж був гарний, веселий. Вони завжди ходили разом, і ми, дітвора, думали, що вони поженяться, навіть бігали підглядати, як вони поверталися до Дев'ятників.

– А між тим, – продовжує розповідати пані Стасів, – треба було бути дуже обережним. На наших теренах було змонтовано дві великі підпільні друкарні. Тому оунівці, щоб не привертати уваги, всіляко намагалися уникати конфліктів, на околицях села не було великих боїв. Одна з друкарень, "Полтава", була розміщена в підвалі школи, зараз там обладнано експозицію. В друкарні випускалася газета "За Українську державу", листівки та інші агітаційні матеріали.

– Я завжди розповідаю учням – каже вчителька, – яку велику роль відіграє в нашому житті освіта, знання. Тільки розумні, освічені люди здатні з якнайбільшою віддачею послужити своїй Батьківщині, своєму народові. Прикладом цього є Слава Стецько. Звичайна сільська дівчина, вона, незважаючи на те, що веде небезпечну боротьбу, продовжує вчитися. Спочатку у Львові, а після еміграції – за кордоном. У Мюнхені вивчала німецьку й англійську мови, політологічні науки в різних університетах, паралельно – політологію в Українському вільному університеті, де склала магістерські іспити. Саме ця висока освіта дала їй можливість так плідно працювати і з такою високою віддачею. Її шлях від вчительки в Юшківцях до президента АБН, Голови Проводу ОУН, Голови Конгресу Українських Націоналістів, редактора різних видань, народного депутата України – гідний подиву і поваги.

З Славою Стецько рахувалися навіть політичні противники. Вони поважали її за розум, за чітку громадянську позицію, за інтелігентність.

Від Люби Стасів довідуюсь, що Юшківці віддавна славилися як село патріотів, борців за свою державу. Про це розповідає відомий краєзнавець, дослідник історії сіл Львівщини Василь Лаба в книжці "Історія села Юшківці", співавтором якої є пані Люба. Автори намагалися показати найдавнішу історію села, його людей. В Юшківцях і справді народилося

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 758-31-13
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Білах Іван	(8050) 339-56-12
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

і виросло дуже багато цікавих і гідних поваги особистостей. Вони жили і діяли в різні часи, але усіх їх об'єднує одна дуже важлива риса – жертовність, готовність віддати все і навіть самого себе заради справи.

– Ой, який же то цвіт потоптано… – плакала біля пам'ятника борцям за волю України літня селянка. – Нема тепер таких людей…

Але гортаю сторінки історії Юшківців і знаходжу чимало прізвищ людей, які самовіддано працюють на користь громади. Значить, живі українські гени. Серед них і сама Люба, яка не тільки безплатно займається дослідженням рідного краю, а й виділила із своєї невеликої вчительської зарплати кошти на видання цієї книжки. А вдома ж троє дітей… Сказала їй про це, але жінка тільки зніяковіла:

– Ну що ви, я ж нічого такого не зробила. Ви про Володимира Лагоцького напишіть. Ось хто і справді вартує і шани, й похвали. Цей чоловік цілком посвятився громаді. Гляньте ось на фотокартки. Так ще зовсім недавно виглядав цей будинок. Руїна та й годі. Школу ще в 1964 році перенесли до Дев'ятників. Будинок почав руйнуватися. У 1980-х роках зняли ще й черепицю з даху – для потреб школи в Дев'ятниках. Так і розвалилося б усе, якби не пан Володимир. Він згуртував громаду, шукав меценатів, оббивав пороги різних чиновників, сам працював на ремонті і гроші свої вклав. Так відновили шкільний будинок. Але це ще не був музей. І знов пан Лагоцький працював у поті чола. Навіть кабінет пані Слави, тепер уже меморіальний, з Києва привіз.

...Заходжу до кабінету. Тут і справді все так, як при її житті. Нема лише господині... Пригадую нашу першу зустріч. Це було у Львові на початку дев'яностих. Міф про грізне подружжя Стецьків, яке сидить за кордоном і клацає залізними зубами, брязкотить зброєю, зазіхаючи на всі ті добра, які нам подарувала більшовицька влада, нам вбивали в голови з дитинства. Зрозуміло, що в цю примітивність ніхто не вірив, однак у моїй уяві вимальовувався образ пані Слави, як залізної леді – різкої, жорсткої, яка, як кажуть галичани, "не дає собі мовити". Пані Слава зруйнувала цей стереотип однією посмішкою. Скільки доброти, мудрості, інтелігентності було в цій жінці! Скільки сили, твердості і водночас вирозумілості щодо слабкості інших! Одним поглядом, одним словом вміла привернути увагу співрозмовника до найголовнішого, викликати на відвертість. Пізніше ми ще кілька разів зустрічалися в Києві і кожна зустріч ставала для мене святом душі. Ось яких людей потребує сьогодні Україна! Вона одна вартувала більше, ніж цілий теперішній депутатський корпус! Уміла змусити поважати себе й свою позицію навіть політичних супротивників. Відомий факт, що коли в травні 1998 року вона, як найстарший депутат, зачитувала присягу, фракція комуністів демонстративно вийшла з залу. Через чотири роки під час такої ж процедури вже не вийшов ніхто.

На імпровізованій сцені біля музею співають школярі. А з ними – цілий майдан. Адже пісні, які так старанно виводять юні аматори, багатьом повернули молодість або дитинство. Їх знають і підхоплюють навіть ті, хто народився і виріс після війни, бо їх тихенько, зате усім серцем співали в родинах, на них виховувалися цілі покоління. Тому отакий конкурс варто було організувати лише заради тих, таких рідких у наші дні хвилин єднання, коли старі й малі почуваються в єдиному нерозривному ланцюгу, ім'я якому – народ. Коли від кореня древа народної пам'яті аж до цвіту й ніжного молодого листу на пишній кроні пульсує жива кров віри. Ось тоді ми сильні, ось тоді в нас є майбутнє.

– Ми зараз мусимо розбудовувати просвітництво, – каже заступник Голови Головного проводу КУН Роман Дідусь. – Дуже багато втрачено і за роки більшовицької влади, і за роки Незалежності, бо руїна й економічні кризи вдарили в першу чергу по освіті, культурі, духовності народу. Такі заходи, як сьогоднішній, є дуже важливим виховним чинником, вони не тільки згуртовують людей, а й будять генетичний код нації. Власне на засадах просвітництва я вибирав подарунки для переможців конкурсу, які від обласної організації КУН передав поважному журі: 20 примірників книги Ярослава Стецька "Ідея і чин", а від себе особисто – п'ять книг професора Київського національного університету Володимира Сергійчука з історії національно-визвольних рухів ХХ століття для бібліотеки музею.

Музей отримав фінансову підтримку від голови Головного проводу КУН Степана Брацюня та його дружини Лесі.

…Мою увагу привернула групка дівчат, заквітчаних червоними маками. Це учні Дев'ятниківської середньої школи готуються до виступу. З-посеред інших вирізняється струнка красуня з косою, в прадавній вишиванці. Ця вишиванка, хоч уже й позначена часом, сяє на ній, як найдорожча коштовність. Олеся Стащук – так звати дівчину – розповідає:

– Це сорочка ще бабциної сестри. Вона передається в нас по родині. Сама не знаю чому, але я дуже люблю її носити. Маємо нові гарні вишиванки, бо всі добре вишивають. Але в цій почуваюся якось особливо, рідна вона мені й дорога. Мама теж любить її одягати. Обов'язково вбирається на День Незалежності. Від бабці маємо ще ґорсетку, але вона більше припала до серця моїй сестрі.

– Олесю, ви з дівчатами сьогодні прибрали свої голівки маками. Чому?

– Хотіли вирізнятися серед інших. Від бабці знаю, що мак – цвіт незвичайний. Не вмію добре пояснити, але що незвичайний – точно.

Олеся вчиться в дев'ятому класі. Мріє продовжити освіту у Львові в Національному університеті, тим більше, що вища освіта в цьому закладі – вже родинна традиція. Крім того, дівчина досліджує свій родовід. Виявляється, має ким пишатися, бо і з татового, і з маминого боку це родини патріотів, людей свідомої громадянської позиції. Однак у родинних історіях ще багато білих плям – окремі родичі пропали безвісті, й Олеся хоче знати про них більше.

– По маминій лінії, – розповідає, – я вже дісталася до прапрадідів, а по татовій лише починаю.

Цвітуть маки на дівочих голівках. Як у давні часи, коли, оплакуючи полеглих братів і наречених, дівчата квітчалися маками, а дружини й матері шили маки на сорочках. Мак у нашому народі віддавна вважався цвітом жалоби і пам'яті. Та ще оберегом від усякого лиха. І як добре, що ця пам'ять нашого народу жива, що відновлюється вона на генетичному рівні. Що збирають ці маки молоді дужі руки. Тож цвістимуть вони вічно.

Олеся СТАЩУК

Агафія КОВАЛЬЧУК

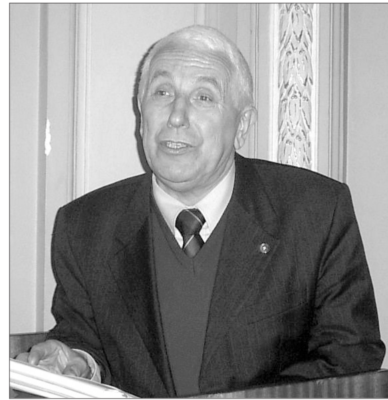

Веде екскурсію Люба СТАСІВ

Фото автора

ВІТАЄМО!

ЯРОСЛАВУ ЛЕМИКУ – 70

17 травня відомий громадський діяч, видавець, щирий український націоналіст Ярослав Лемик відзначив 70-літній ювілей.

Друг Ярослав походить зі славної родини українських патріотів: стриєчний брат Ярослава Микола Лемик зробив історичний постріл в російському консульстві у м. Львові на знак протесту проти штучно створеного московськими окупантами Голодомору в Україні, загинув від рук нацистів у 1941 році. Його рідний брат Михайло, крайовий провідник СБ ОУН, був замордований гестапо у 1944 році. Свої життя за волю України у боротьбі із більшовицькими загарбниками віддали двоюрідні брати Андрій та Петро Лемики.

Ярослав Лемик продовжив велику справу своєї героїчної родини за здобуття Української самостійної соборної держави. Вже в мирний, але вельми непростий для української нації час, коли над усією Україною нависла загроза русифікації та повної "совєтизації", він подвижницьки працював на українську справу. Брав активну участь в українському дисидентському русі, поширював "самвидав", виготовляючи його на чорно-білих світлинах. Ковтком свіжого повітря ставали тоді для українців тиражовані Ярославом Лемиком твори Івана Дзюби, Василя Симоненка, Ліни Костенко, Ігоря Калинця та інших митців, які не боялись писати правди.

Наприкінці 80-х років минулого століття Ярослав Лемик із камерою в руках фіксував національне пробудження українців, сотні його відеорепортажів облетіли весь вільний світ.

Разом із дружиною Лідією у 1994 році він відновлює видавництво "Світ дитини", в якому виходить однойменний часопис та книги серії "Бібліотечка школяра". Подружжя має шляхетну мету – виростити молоде покоління українців на основі наших національних та християнських цінностей.

1992 року Ярослав Лемик допомагає Славі Стецько створювати Конгрес Українських Націоналістів – партію, яка ставить своїм завданням побудову Української держави на засадах українського націоналізму. Для нашої партії друг Ярослав є моральним авторитетом, недаремно вже не перший рік він очолює Контрольну комісію партії.

З 1996 року працює директором благодійного фонду Львівської Архиєпархії "Карітас-Львів УГКЦ".

Друг Ярослав і нині в активній роботі, в постійному русі до основної мети свого життя – розбудувати по-справжньому незалежну, процвітаючу українську Україну!

Головний Провід Конгресу Українських Націоналістів щиро вітає друга Ярослава Лемика зі славним ювілеєм! Зичить міцного здоров'я, сил і наснаги для подальших звершень! Бажаємо Вам добра, довгих літ життя, шани від людей, оптимізму й усіляких гараздів!

З повагою,
Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

Юрій ШЕПЕТЮК:
МИ НЕ МАРНО ВОЮВАЛИ ЗА "СЯЙВО"

"У справі столичної книгарні "Сяйво", здається, крига скресла і приміщення нарешті повертається у власність київської громади, у якої воно було вкрадено", – розповідає голова Київської міської організації Конгресу Українських Націоналістів Юрій Шепетюк.

Він нагадує, що минулої зими, одразу після захоплення "Сяйва" бандитами, Київський міський осередок КУН негайно розпочав акцію на захист книгарні та її трудового колективу. "Спочатку ми провели кілька пікетувань з вимогою звільнити приміщення, та результату вони, на жаль, не дали. Апогеєм стало силове звільнення книгарні, коли бандитів було викинуто на вулицю з приміщення. Дякуємо хлопцям з ВО "Тризуб" за спільно проведену операцію", – зазначає Юрій Шепетюк.

"Але втримати книгарню нам тоді не вдалось. Однієї ночі близько півсотні тренованих молодиків оточили "Сяйво", увірвались в приміщення та забаррикадувались там. Це були люди з наметів Партії регіонів, які були розбиті під Кабміном, Верховною Радою та ЦВК", – каже Шепетюк.

"Понад рік книгарня простояла з забитими вікнами, як "пам'ятник" беззаконню в Україні. Мужня директорка "Сяйва" Алла Лазуткіна не припинила боротьби, поринувши увесь цей час у судову тяганину. За інформацією ЗМІ, останній суд вона виграла. І якщо їй таки вдасться добитись свого та повернути книгарню у власність київської громади, будемо дякувати їй за це. Тож ми воювали за "Сяйво" не марно", – наголошує голова Київського міського осередку Конгресу.

За його словами столичні кунівці й надалі стоятимуть на захисті культурних об'єктів Києва від рейдерських зазіхань.

Прес-служба КУН

ПОДВИЖНИКИ

КОЛИ ІДЕЯ СТАЄ ЧИНОМ

Марія БАЗЕЛЮК

Бойківське Прикарпаття має давню, оповиту легендами, історію, яку кожний мешканець цього краю пізнає від народження, разом з материнськими колисковими вбираючи в себе пам'ять століть. У його життя входять з дитинства народні звичаї та обряди, українська традиція, мораль і етика, які культивуються у кожній поважній, свідомій сім'ї, де дітям прищеплюють почуття найвищого обов'язку – перед Батьківщиною, матір'ю, батьком.

Споконвіку бойківська земля славиться героями і подвижниками, які в усі часи боронили рідну землю від наїзників, безпам'ятства, орди та скверни. Вела їх крутосхилами долі велика любов до України. Сказане цілком співзвучне з життям і діяльністю Адама Гащишина, який очолює осередок Всеукраїнського історико-просвітницького товариства "Меморіал" у своєму рідному селі Стрільбичі Старосамбірського району , що на Львівщині. Нещодавно завдяки добрим людям мені пощастило познайомитися з цим надзвичайно цікавим чоловіком, подвижницька праця якого є прикладом того, як Ідея, яку людина щиро сповідує, стає її долею, Чином життя.

Декілька годин розмови з паном Гащишиним могли стати хіба що прологом до ґрунтовного вивчення його багаторічної праці, а відтак – і до розлогого інтерв'ю із моїм співбесідником, який, до слова, про себе розповідає дуже неохоче. Сподіваюся, що наша співпраця – в перспективі. А поки що обмежимося декількома штрихами з його біографії. Походить він із патріотичної родини, члени якої були учасниками національно-визвольних змагань. Одні загинули в боротьбі за волю України, інші опинилися на каторзі. Марта Гащишин повернулася з неволі додому, коли її син Адам навчався в дев'ятому класі… Хто зна, можливо, вже тоді й зродилося в його душі покликання вивчати історію рідного краю.

Адам Гащишин вважає, що "Стрільбичі – перлина Бойківського Прикарпаття" – саме так назвав історичний нарис про рідне село, одне з найпатріотичніших у районі. 42 його односельці воювали в Українській Повстанській Армії. Чи ж мав травою забуття прорости їхній подвиг? Та й чи тільки їхній? Адже мали вони великих попередників, і не в одному поколінні. Думаю, що пан Гащишин фіксував події історії краю впродовж всього життя – що в пам'яті, а що – на папері. А професійно, чи з громадського обов'язку взявся за справу 20 років тому. Ось як це було.

24 листопада 1991 року в Стрільбичах відбулися установчі збори, на яких було створено сільський осередок "Меморіалу". Головою обрали Адама Гащишина, заступником – Івана Нацулича, нині, на жаль, покійного. Серед активу – політв'язень Петро Капралик, Олександра Хлібун, Любов Стецик. Уже на установчих зборах меморіалівці говорили про реальні справи і завдання ставили перед собою цілком конкретні. "Треба закінчити будівництво каплиці, – читаємо в протоколі зборів, – встановити пам'ятник воїнам УПА, а також меморіальну дошку видатному діячеві нашого села Л.Пукачу… Також треба проводити історико-просвітницьку роботу серед населення і зібрати історичні дані про життя нашого села 1930–55 рр.".

Життя показало, що слова, сказані на установчих зборах осередку, не розійшлися з ділами, – і каплиця постала, і пам'ятник, і меморіальна дошка. Та особлива сторінка – "збір історичних даних".

– Спочатку, – розповідає А.Гащишин, – думав зібрати матеріали по Стрільбичах. А тоді втягнувся і – "заразився". Записував свідчення, спогади очевидців, знаходив публікації. Далі працював у архівах. Поїхав до Львова у Наукову бібліотеку імені Василя Стефаника. Дуже допомогла її директор Лариса Крушельницька. Завдяки їй зміг ознайомитися з унікальними документами, книгами. Одне слово, не лише Стрільбичі стали об'єктом досліджень.

Де пішки, а де велосипедом, та обійшов пан Гащишин 53 села Старосамбірського району. З них досліджено, як сам стверджує, 50. Писалося те все ручкою, далі набиралося на друкарській машинці… Коли в його оселі появився комп'ютер, то наче й робота приспішилася. Насправді Адам Гащишин виконав такий гігантський обсяг роботи, який не кожному інституту був би під силу. Посудіть самі. Укладено "Повстанський мартиролог. Старосамбірський терен", де охоплено 50 сіл. Ще одна ґрунтовна праця присвячена Українській Повстанській Армії, національно-визвольним змаганням у Старосамбірському районі. Лише Стрільбичам тут відведено 125 сторінок. Стосовно досліджень історії рідного села, то тематична палітра просто вражає. Ось лише деякі теми: "Школа в Стрільбичах", "Іван Яворський – просвітитель народу", "Дорога Івана Пукача – символ незламності духу", "Просвіта" в Стрільбичах", "Події та людські долі с.Стрільбичі", далі – "Висвітлення в хронологічному порядку церковного життя в Старому Самборі", "Історія єпископів Перемишльсько-Самбірської єпархії" і т.п.

Додамо, що ми подаємо аж ніяк не повний перелік зробленого осередком "Меморіалу" с.Стрільбичі: саме так його голова трактує свої дослідження. Адам Гащишин, здійснюючи історико-просвітницьку діяльність, навіть тематичні сценарії сам готує для проведення заходів. Дбає, щоб дослідження, і не лише його, дійшли до кожної школи. Мені на очі потрапив своєрідний посібник, виготовлений паном Гащишиним за матеріалами експозиції "Забуттю не підлягає. Хроніка комуністичної інквізиції", яку свого часу підготувала Київська міська організація Товариства "Меморіал". На Старосамбірщину вона надійшла в одному примірнику. От і взявся голова місцевого осередку переносити тексти з планшетів у комп'ютер, далі – на папір, у зшиток. Вийшов такий собі "самвидав" у кількох примірниках, зате скільки унікальної інформації для жителів Старосамбірщини! Коли довідався про це голова Київського "Меморіалу" Роман Круцик, розчулився. Говорив слова вдячності й подарував панові Гащишину щойно презентовану книгу "Народна війна" – путівник по однойменній виставці, що не так давно експонувалася в Українському домі.

Дослідження Адама Гащишина – це скарби народу, унікальні скарби. Конче потрібно щоб вони вийшли друком. Тоді їх знатиме не лише Бойківщина, а вся Україна. З дозволу автора тижневик "Нація і держава", починаючи з цього числа, опублікує цикл його праць.

ВОНИ БОРОЛИСЯ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

СТРІЛЬБИЧІ. СЕЛО ЗВИТЯГИ

Адам ГАЩИШИН

Славне село Стрільбичі відоме з письмових джерел ще з 15 століття, як відносно велике поселення. Безсумнівно, що воно існувало значно раніше і виникло як військове поселення, яке виконувало роль захисного пункту перед Старосамбірським замком. Про його первісне призначення, як військового сторожового поселення, свідчить сама назва села та стародавній герб із зображенням стрільця. Тому цілком імовірно, що Стрільбичі, а в давні часи – Стрільбицька Воля, було засноване ще тоді, коли й поселення Стрілки та Стрілковичі, які також виконували функцію сторожових постів по дорозі зі Східної Галичини на Закарпаття. У цьому досить великому селі, яке простяглося на шість кілометрів зі сходу на захід по обох берегах невеличкої річки Яблунька, лівої притоки Дністра, що поблизу колись повітового, а тепер районного центру містечка Старого Самбора, на початку 20 століття проживало за національним складом понад 90 відсотків українців.

Невідома боївка

Стрільбичі були відомі на Старосамбірщині як село національно свідоме, з високим рівнем культурно-просвітницьких традицій та національним патріотизмом. У цьому селі "фундамент" національної свідомості було закладено ще в 19 столітті такими обдарованими світлим розумом людьми, які своєю самовідданою працею робили все можливе, щоб з допомогою просвіти прищепити стрільбичанам національну свідомість, як священик Климент Турчманович, добре відомий у свій час учитель Петро Бущаковський, дяк місцевої церкви Святої Покрови Омелян Левицький. А на початку 20 століття, на уже "зораний і заборонований грунт", у Стрільбичах щедро сіяли просвітою зерна культури, національної свідомості, патріотизму такі подвижники і патріоти як священик Іван Яворський та Іван Пукач. І ці зерна дали рясні сходи, тому ще 1918 року багато стрільбичан зі зброєю в руках боролися за волю України проти польського поневолення, а частина з них – в основному у складі Третього Корпусу генерала Кравса брала участь у боротьбі разом з армією Української Народної Республіки на Великій Україні.

Під проводом стрільбичанина Івана Пукача 1 листопада 1918 року стрільбичани разом із старосамбірчанами встановили українську владу у Старому Самборі, а 4 листопада 1918 року допомогли самбірським українцям роззброїти поляків у Самборі. Після поразки визвольної боротьби частина стрільбичан, які брали участь у боротьбі під проводом Кравса, пробилися у складі цього військового корпусу на Закарпаття, де були інтерновані чехословацькою владою, інші – інтерновані поляками в концтабори. На жаль, декілька стрільбичан навічно залишилися в безіменних могилах у степах України.

Достеменно не знаємо, скільки стрільбичан брало участь у визвольних змаганнях у 1918–1920 роках, тож назвемо найвідоміших, які воювали проти польської та більшовицької армій і не тільки в Галичині, а й на Великій Україні. Це Володимир і Ярослав Яворські, Іван Пукач, Микола Янів, Петро Костур, Михайло Лежан, Михайло Варшавський, Микола Крохтяк, Іван Кузан, Теодор Пашкевич, Лука Кучак. Скупі відомості про тих, які боролися за волю України у 1918–1920 роках, але повніше відтворити цей період нашої історії неможливо, бо не збереглося письмової інформації, а свідків тих подій уже нема. По різному склалася доля цих людей. Інтернованими в Чехословаччині були: Володимир Яворський, Микола Янів, Петро Костур, Михайло Лежан. Михайло Варшавський, Микола Крохтяк. Усі вони отримали можливість навчатися і з різних причин окремі з них залишилися там назавжди. Так, Володимир Яворський і Микола Янів, отримавши посади відповідно судді і ветеринарного лікаря, стали громадянами Чехословаччини. Петро Костур, Михайло Лежан і Михайло Варшавський повернулися з часом додому.

Іван Пукач був інтернований поляками, а польські концтабори були такими, що не кожному таланило вийти з них живим. На щастя, Івана Пукача викупили з концтабору родичі. Теодор Пашкевич набрався комуністичних ідей на Сході України і разом з старосамбірчанином Миколою Павлусем у квітні 1919 року зробив невдалу спробу встановити у Старому Самборі більшовицьку владу. Лука Кучак ще брав участь у боях при короткочасній контрнаступі Української Галицької Армії з Чортківського

трикутника на польські позиції, та за Збруч на Україну не пішов, а таємними стежками, скриваючись, повернувся додому. Ярослав Яворський залишився навічно десь у степах України, скошений тифом.

Але й після поразки змагань за волю України у 1918–1920 роках наш народ не зневірився. Іскри згаслого вогню тліли і лише чекали свого часу, щоб знову розгорітися. Національній ідеї у Стрільбичах не давав погаснути такий народний подвижник як Іван Пукач. Тому, коли появилася надія здобути Свободу, у сорокових роках близько п'ятдесяти стрільбичан із зброєю в руках боролися з німецькими і, особливо, з більшовицькими окупантами. Різні причини спонукали цих людей взятися за зброю. Більшість стрільбичан пішла до лав Української Повстанської Армії з національно-патріотичних почуттів. Усі вони мужньо боролися за нашу Свободу і майже всі полягли в боротьбі за волю України.

Декілька стрільбичан пішли в УПА, щоб уникнути мобілізації в більшовицьку армію і не гинути на фронті за чужі інтереси. Вони також майже всі загинули від куль енкаведистів. Були в УПА і стрільбицькі молоді хлопці, які повернулися з дивізії "СС Галичина". Але якщо відтворювати істину до кінця, то треба визнати, що серед тих стрільбичан, хто взяв до рук зброю, було кілька людей випадкових, які слабо розумілися на політичній ситуації того часу, але й серед них не було тих, які б пізніше стали на шлях явної зради національної ідеї.

Не у всіх повстанців із Стрільбич була однакова доля, але всі вони пройшли важкі випробування на мужність і вірність національній ідеї, лише окремі не витримали тяжкого випробування і зламалися морально, тому пішли до більшовицької влади з повинною. Таких було троє, але явної зради з їхнього боку не було, тобто вони не спокусилися на "юдині срібняки" комуністичного режиму і своїх побратимів по зброї не видавали, лише не зуміли до кінця ні фізично, ні духовно пройти тернистою дорогою збройної боротьби. Тільки діти стрільбицького священика Івана Шпиталя Ярослав та Дарія стали на шлях зради. Отже, більшість стрільбицьких повстанців віддали своє життя, не вагаючись, за свободу рідного народу, за волю України.

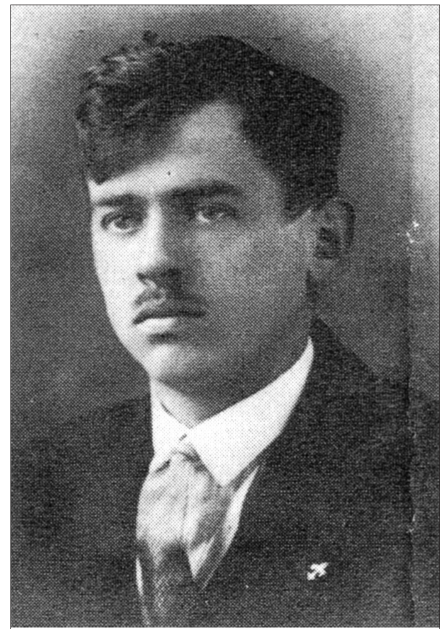
Ось імена стрільбичан, котрі в сорокових роках зі зброєю в руках боролися в рядах УПА за волю України:

1. Багній Петро Андрійович – "Іванко"
2. Багній Петро Юрійович – "Дорошенко"
3. Блажко Микола Андрійович – "Кавун"
4. Богуш Микола Андрійович – "Буря"
5. Брутка Василь Юрійович – "Стрілець"
6. Васьків Іван Андрійович – "Стрункий"
7. Гаврилик Іван Михайлович – "Лемко"
8. Гаврилик Петро Михайлович – "Верховинець"
9. Гальків Іван Михайлович – "Чміль"
10. Гац Посип Іванович – "Богун"
11. Гац Станіслав-Остап Іванович – "Ґонта"
12. Гащишин Василь Петрович – "?"
13. Гащишин Михайло Васильович – "?"
14. Гащишин Михайло Петрович – "Хмара"
15. Грушаник Теодор Михайлович – "Олег"
16. Кінаш Василь Михайлович – "Заєць"
17. Кінаш Петро Михайлович – "Буревій"
18. Кіхтан Михайло Петрович – "Хмара"
19. Ковальчак Роман Григорович – "Байда"
20. Когут Степан Семенович – "Байрак"
21. Косач Михайло Васильович – "Хитрий"
22. Костур Дмитро Васильович – "Тиміш"
23. Костур Іван Васильович – "Ігор"
24. Кубич Петро Михайлович – "Ґора"
25. Лисик Василь Пантелеймонович – "Орлик"
26. Малецький Микола Андрійович – "Граніт"
27. Мигаль Іван Михайлович – "Лучний"
28. Нацулич Йосафат Михайлович – "Голуб"
29. Пірко Василь Іванович – "Непорадний"
30. Попіль Василь Петрович – "Трусь"
31. Ралько Василь Олексійович – "Денис"
32. Федила Іван Миколайович – "Вишневий"
33. Фляк Іван Гаврилович – "Явір"
34. Фурдичка Степан Миколайович – "Дорошко"
35. Хлібун Михайло Миколайович – "Богдан"
36. Шев"як Теодор Іванович – "?"
37. Шишик Володимир Михайлович – "Помста"
38. Шпиталь Роман Іванович – "Арсен"
39. Юрчик Петро Миколайович – "Могила"
40. Янів Іван Миколайович – "Крук"
41. Янів Іван Михайлович – "Хитрий"

ВИДАТНІ УКРАЇНЦІ

ВІН БУВ СВІТОЧЕМ ДЛЯ ВСІХ...

Степан ОХРИМОВИЧ

Ярослав ГЕВРИЧ

У вогні переплавляється залізо
у сталь.
У боротьбі перетворюється
нарід у націю!
Євген Коновалець

Поразка визвольних змагань 1917–1921 рр. принесла українському народу нову руїну. Уряд України опинився в екзилі, залишивши країну без політичного проводу. Окупанти знову почетвертували Україну, знищуючи її кожен на свій лад. Галичина переживала тяжкі часи польської займанщини: повсюдно шаленів терор, завмерло громадське життя, в народі ширився розпач. З таким становищем не могли миритися вчорашні борці за волю свого народу, що воювали в Українській армії. Тож ідейна частина її старшин гуртується для продовження боротьби за незалежність України. Формується Українська військова організація (УВО). До неї горнеться молодь, яка пам'ятає свою незалежну державу.

Уже на зламі 1925–26 рр. у Львові збираються ідейні студенти, які організовують Гурт націоналістичної молоді, що згодом трансформується в Союз української націоналістичної молоді (СУНМ). Щонеділі члени СУНМ збираються в Академічному домі, де завзято дискутують, шукаючи нових шляхів здобуття волі своєму народові. З часом СУНМ стає організаційним чинником націоналістичного руху на теренах Західної України. Серед його лідерів – молодий студент Степан Охримович, юнак, який при першій зустрічі викликає до себе симпатію та довіру. Приваблює навіть його зовнішній вигляд: гарний, чепурний, середнього зросту, набік зачесана буйна чуприна, високе чоло, бистрі й водночас лагідні очі…

Народився Степан на Бойківщині, в м.Сколе 18 вересня 1905 року в славній на Галичині сім'ї Охримовичів. Ще гімназистом працював у Пласті,читальні "Просвіти", в Сокільських структурах. Під час літніх вакацій мандрував з пластунами по Карпатах або таборував на Соколі коло Підлютого. В селах ставив аматорські вистави, організовував концерти, залучав сільську молодь у лави Сокільства, що сприяло проведенню величного здвигу 1929 року в Стрию. Молодь усього повіту з повагою ставилася до Степана, запалюючись вогнем його ідейності.

Беззаперечним авторитетом Степан Охримович був і в своїй родині. Ось як згадує про нього сестра Марія: "Степан у гурті решти молодших моїх сестер і братів був неначе духовним провідником та останньою інстанцією в усіх спірних питаннях, що їх несло життя. Ми вважали його ходячою енциклопедією, і ніколи в нас не було сумніву, що є речі, на які він міг би не дати нам відповіді. Крім того, він був наче тим добрим духом, що мимохіть сповняв нас своєю добротою та ідейністю."

Ідея служіння українській нації так сильно полонила С.Охримовича, що їй він посвятив усе своє життя. Цілими днями та вечорами працював у бібліотеках, ретельно вивчав публікації, які згодом аналізував у своїх рефератах, наголошуючи на тому, що український націоналістичний рух є явищем своєрідним, не подібним до таких рухів інших народів, що джерело і коріння українського націоналізму лежать глибоко в душі українського народу, тож у бутті рідного народу треба шукати його початків. По суті він був одним із творців ідеології українського націоналізму, тому невипадково став делегатом Першого Націоналістичного Конгресу у Відні 1929 року.

Ще наприкінці 1927 року на загальних зборах Студентської громади Степан разом з однодумцями кидають клич за оздоровлення студентського організованого життя. В результаті студенти відсепаровуються від збанкрутілих соціалістичних провідників, а також від тоді ще сильного руху радянофільства. У житті українського студентства Львова відбуваються радикальні зміни. Український дім стає "кузнею українського націоналізму" (так на політичних процесах говорили польські прокурори). Там постійно відбувалися "ідеологічні сходини", політичні віча та завзяті дискусії. СУНМ набирає дедалі більшого впливу серед української громади.

Степан Охримович разом із своїми однодумцями організовує студентську секцію при Товаристві наукових докладів імені Петра Могили, яка стала справжньою школою для майбутніх членів Організації Українських Націоналістів, де вони здобували необхідні знання і гартували характер.

1928 року українські політичні партії Галичини брали участь у виборах до польського Сойму й намагалися залучити до цього українську націоналістичну молодь. У середовищі останньої виникли серйозні протиріччя, що могли призвести до розколу. Та зусиллями С.Охримовича цього не сталося. Під час особистих зустрічей із кожним провідним членом СУНМ він переконував, що націоналістична організація зможе успішно виконувати свої завдання лише тоді, коли буде в ній дисципліна і повага до свого проводу. Завдяки наполегливості та переконливим аргументам Степана Охримовича до поважних розходжень, тим більше – до розколу не дійшло. СУНМ ще більше зміцнів, коли відійшла незначна частина слабодухих.

У 1927–28 рр. С.Охримович – учасник конференцій українських націоналістів у Берліні та Празі, під час яких вироблялися засади об'єднання всіх націоналістичних сил, що діяли на українських землях і за кордоном, в одну організацію. В січні-лютому 1929 року він зробив вагомий внесок у теоретичне обгрунтування засад українського націоналізму.

З 1928 року Охримович був редактором першого нелегального молодіжного журналу "Юнак". 1928–31 рр. він – співробітник тижневика "Український голос" у Перемишлі, одночасно редагує місячник "Студентський шлях" у Львові, є ініціатором видання і першим редактором Бюлетня Крайової екзекутиви ОУН на ЗУЗ. 1930 року Євген Коновалець затверджує Степана Охримовича оргреферентом КЕ ОУН на ЗУЗ. Наприкінці 1930 року, після смерті Ю.Головінського, призначає його Крайовим провідником ОУН на ЗУЗ.

Степан Охримович був дуже вимогливим до себе, в рядах організаційного членства дбав про дисципліну, картав кожного, хто її порушував. Він ніколи не легковажив людським життям, намагаючись не наражати його на небезпеку. Якщо не був переконаний, що людина зможе впоратись із дорученням, то брався за виконання завдання сам. Крім діяльності в студентських товариствах Львова, він працював у НТШ як асистент проф.В.Сімовича та в Українському національному музеї під керівництвом проф.Свєнціцького. Та від улюбленої роботи скоро був змушений відмовитися та віддатись підпільній праці, що спричиняло переслідування та арешти. Під час перебування у Стрийській в'язниці чи у Львівських Бригідках сестра бачила його завжди врівноваженим, з почуттям власної гідності.

Навесні 1931 року Степана заарештувала польська поліція, звинувативши в державній зраді. Під час допитів його піддавали жорстоким тортурам. Не добившись зізнання в належності до ОУН, поліція відпустила С.Охримовича. Проте катування підірвали його здоров'я. Він згас на 26-му році життя, повного посвяти визвольній ідеї. Через два тижні після того, як його, хворого, з високою температурою, випустили з в'язниці, 10 квітня 1931 року, у Великодну страсну п'ятницю Степан Охримович помер. Його похорон у селі Завадів коло Стрия на сам Великдень став маніфестаційним здвигом цілого повіту. Прийшли всі, хто його знав. На домовину поклали пластунський капелюх, хустину та терновий вінок.

Від тоді й аж до воєнного лихоліття рік у рік на Великдень з'їжджались до його могили на панахиду тисячі людей, не зважаючи на перешкоди, які чинила поліція.

…Якби доля була милосерднішою й зберегла життя Степанові Охримовичу, то, можливо, не було б розколів у націоналістичному русі, які, на превеликий жаль, тривають і досі.

ПАМ'ЯТЬ

УКРАЇНСЬКИМ ЖІНКАМ – В'ЯЗНЯМ КОНЦТАБОРУ РАВЕНСБРЮК

17 квітня цього року в рамках міжнародного відзначення 66-ї річниці звільнення в'язнів нацистського концтабору Равенсбрюк, що в Німеччині, урочисто відкрито меморіальну таблицю українським жінкам – в'язням цього концентраційного табору.

Світова Ліга Українських Політв'язнів уже тривалий час опікується встановленням меморіальних знаків в усіх нацистських концтаборах, де були ув'язнені та гинули українці, а це практично всі концтабори на сході Європи. У кількох колишніх таборах уже встановлено пам'ятні дошки, нині ведуться переговори з дирекціями багатьох інших меморіальних комплексів. У деяких із них планується створення української експозиції в музеях, розміщених на території колишніх концтаборів.

Як не дивно, але жоден знак для увіковічнення пам'яті українців не було встановлено без докладання значних зусиль. Маємо щастя, що тепер існує власна національна держава, через яку українці можуть просувати такі справи, бо раніше дирекції меморіальних комплексів не були схильні йти назустріч проханням українських громадських організацій. Пригадуємо, як у 1980-х роках доводилось голодуваннями виборювати право поставити пам'ятну таблицю в Дахау. Петицію до дирекції Равенсбрюкського комплексу з 10 тисячами підписів, зібраними 10 років тому українськими жіночими організаціями Європи, з проханням створити українську експозицію в одній із келій єдиної уцілілої будівлі концтабору, тоді було відхилено, хоча експозиції ряду інших народів на той час уже було відкрито. Нині доводиться підштовхувати український уряд бути більш діяльним, коли існує потреба голосу нашої держави в цих справах.

Можливо, не кожен розуміє важливість установлення таких знаків. З одного боку, вони служать немов надгробними пам'ятниками. Адже в кожному з тих "млинів смерти" загинули сотні, а то й тисячі українців, і їхні тлінні останки були тут розвіяні після спалення в концтабірних крематоріях. З іншого боку, зважаючи на часті несумлінні спроби зобразити українців колаборантами, потрібно закріпити у свідомості світу, що український народ належить до тих народів, які зазнали чи не найбільших втрат від рук нацистських катів. Сотні тисяч дочок і синів українського народу перенесли жорстокі каторги в німецьких тюрмах і концтаборах, незліченну кількість замучено на смерть. Велика частина з них були військовими полоненими та втікачами з остарбайтерського полону, але поважну кількість становили учасники націоналістичного опору гітлерівському режиму. Майже весь провідний актив українського націоналістичного руху пройшов крізь криваве горнило нацистських репресій.

Жіночий концтабір в Равенсбрюк, розміщений за 90 кілометрів на північ від Берліна, був місцем ув'язнення великої кількості українок. За різними підрахунками, у концтаборі Равенсбрюк було від 6 до 8 тисяч українок у загальній чисельності 145 тисяч ув'язнених. Точного числа та імен в'язнів, мабуть, уже ніколи не буде змоги з'ясувати, тому що адміністрація знищила всі тюремні документи, виписані після 1941 р. Серед ув'язнених були десятки членкинь Організації Українських Націоналістів, що в час війни продовжувала діяти підпільно і в Україні, й на території самої Німеччини. Були вони в основному студентками та абсольвентками університетів Західної Європи. Їх було покарано за участь в ОУН, яку німці вважали надто ворожою і небезпечною силою. Серед тих, що згодом стали відомими діячками громадського життя на еміграції, були Дарія Гнатківська-Лебедь, яка перебула ув'язнення разом із зовсім маленькою донечкою Зоєю, наймолодшим в'язнем Равенсбрюку, Ольга Фроляк-Еліяшевська, Ольга Вітик-Войтович, котра таємно в час ув'язнення створила серію малих картин, на яких зображено жахи концтабірного життя, Віра Франко (внучка Івана Франка), Іванна Григорців-Голіната, Ліда Окарма-Марцюк, Теодора Різник-Цебрій, Теодора Гайвас, Марія Ткаченко, Анна Дума-Шевчук та інші. Варто згадати, що у гестапівській катівні в Берліні, до якої спочатку привозили членів ОУН в Німеччині, жорстоко замучено на смерть зв'язкову Галину Столяр.

Виступає колишній в'язень концтабору Равенсбрюк, пані Ладі МАРЦЮК, із привітом від Світової Ліги Українських Політв'язнів

Меморіальна таблиця з присвятою потерпілим українкам написана українською, німецькою та англійською мовами. Її прикріплено до муру, що колись огороджував головну частину табору Равенсбрюк. Відповідальність виготовити її взяла на себе Комісія у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій при Кабінеті Міністрів України. Радник українського посольства в Німеччині Юрій Никитюк співпрацював із СЛУП у здійсненні цього проєкту, беручи участь у переговорах із дирекцією меморіального комплексу.

Відкриття таблиці відбулося в присутності керівників місцевого уряду, членів парламенту Бранденбурзького краю, представників німецьких ЗМІ, міжнародних дипломатів, членів української громади, делегації колишніх в'язнів з України та представників Світової Ліги Українських Політв'язнів – усього понад 200 осіб. Від СЛУП виступила 91-літня Ліда Укарма-Марцюк, яка вже кілька років їздить із Мюнхена (останнім часом із донькою Оксаною) на міжнародні відзначення річниць звільнення Равенсбрюкського концтабору. Вона зачитала звернення від СЛУП, написане німецькою мовою, в якому згадується про членкинь ОУН, ув'язнених у цьому концтаборі. Від українського посольства у Німеччині виступав радник Микола Балтаж, який у своїй промові наголосив на обов'язку нинішнього покоління належно вшановувати пам'ять українських жінок, що зазнали страшних мук із рук нацистських катів. Вічна пам'ять усім, хто відважився стати за свободу народів і людини, викликаючи на себе страшну лють засліплених ненавистю варварів!

Управа Світової Ліґи Українських Політв'язнів

17 травня у Києві завершився Міжнародний конкурс знавців української мови імені Петра Яцика. Вперше за 11 років проведення конкурсу у списку організаторів було відсутнє Міністерство освіти і науки, очолюване Дмитром Табачником, – захід підтримало лише Міністерство оборони. Не долучилися до проведення конкурсу ні Міністерство культури та туризму, ні МЗС. Тож і фінансову, й організаційну частину взяли на себе Ліга українських меценатів і українська громадськість. Свято, яке традиційно відбулося в приміщенні Національної опери й на якому вшановували переможців конкурсу, було величавим і справді національним. Воно засвідчило, що "наша пісня, наша дума не вмре, не загине", як і українська нація, яка впродовж багатьох століть боротьби з окупантами довела свою невмирущість.

Про Міжнародний конкурс знавців української мови, потребу захисту української мови з боку держави, про "лінгвоцид" та інші загрози говорять: правозахисник, член Комісії людських та громадянських прав Світового конгресу українців Володимир Богайчук, заступник голови Координаційної ради з питань захисту української мови Лариса Семененко та виконавчий директор Ліги українських меценатів, голова координаційної ради Міжнародного конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика Михайло Слабошпицький.

ПОЗИЦІЯ

НЕ БУДЬ "СОВКОМ" – ВЧИ УКРАЇНСЬКУ!

...і ще п'ять-сім мов. Українець повинен бути європейцем, він повинен знати все, вміти все

Михайло Слабошпицький:

– Конкурс був ініційований відомим меценатом із Канади Петром Яциком. Перший конкурс було проведено 2000 року. Ліга українських меценатів бере на себе затратну, фінансову частину, а Міністерство освіти і науки України – організаційно-інформаційну.

Десять конкурсів я працював з різними міністрами, з різними політичними поглядами, але як міністри вони були на висоті. Виникла колізія тільки з приходом Дмитра Табачника. Цього року Міністерство відмовилося проводити конкурс з нами – ми проводили його самі разом з громадськими організаціями і Міністерством оборони, яке, нібито, взагалі далеке від мовних проблем, але воно було на висоті.

Наша претензія – до держави, до Міністерства. Річ у тому, що є три Укази президента про конкурс, де встановлені стипендії переможцям. Є Постанова Кабінету Міністрів про конкурс і є реєстрація в Міністерстві юстиції, де говориться, що організаторами конкурсу є Ліга українських меценатів, Міністерство освіти і науки за участі Міністерства культури, Міністерства закордонних справ і Міністерства оборони.

Конкурс ніколи не буде закрито. Дмитро Табачник вирішив закопати його в оригінальний спосіб. Конкурс Тараса Шевченка – це нібито те саме, але не те саме. Наш конкурс – це конкурс мови, це піднесення соціального престижу державної мови в українській державі. Конкурс Тараса Шевченка – це все разом: і мова, і література, і мова національних меншин, і патріотизм, навіть російський дворянський патріотизм. Наш конкурс відбувається майже в 30 країнах світу. Це не гігантоманія, а бажання створити вияв української світової солідарності, підняти соціальний престиж мови.

Так, українська мова в українській державі загрожена і вже не з одного боку, оскільки є генетична пам'ять поколінь соціальної непрестижності української мови – що це мова колгоспна, що це мова соціальних аутсайдерів, що це не є мова високої культури, високої літератури.

І ще один аспект – мова і влада. Я думаю, ніхто не заперечить, що мова завжди вища, ніж будь-яка влада, бо влада змінюється, а мова лишається, навіть якщо влада намагається її вбити. Мовою нашої влади є мова північної держави, тому це є загроженість української державної мови.

Чому ми уявляємо, що наші діти недорозвинуті і їм непосильно три, п'ять, сім мов вчити? Я проводжу цей конкурс 11 років, я буваю у школах не менше, ніж міністр освіти, і я скажу: Україна має колосальний стратегічний потенціал – дітей. Я дивлюся на дурноголових батьків і думаю: де взялися такі розумні діти, які краще розуміються за батьків, які в сто разів освіченіші, начитаніші, едукованіші?

Українець повинен бути європейцем, він повинен знати все, вміти все. Він артикулює свою присутність у світі своєю українською мовою, але якщо співрозмовник не розуміє її – він переходить на англійську, на російську, на яку завгодно.

Володимир Богайчук:

– На превеликий жаль, у нас немає жодної політичної партії, яка би опікувалася проблемами української мови, її статусу і утвердження. Другий момент – у нас в Україні відсутні так звані професійні українці. Це одна з причин, чому українська мова опинилася у такому стані.

Є такий термін – лінгвоцид. Це метод знищення мови через доведення її статусу до якомога нижчого рівня. Українську мову впродовж останніх 20 років намагаються довести до плінтуса. Але українська мова розвивається і має певну перспективу.

Лариса Семененко:

– Звичайно, будь-які насильницькі методи – це не є ментальність України і українців і ніколи нею не була. Ніхто посеред вулиці не буде вас зупиняти і вимагати, щоб ви спілкувалися державною мовою.

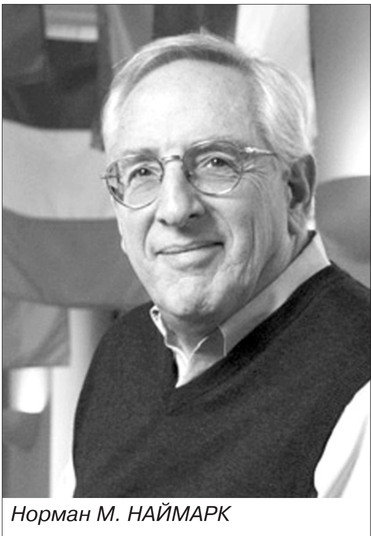
Але чому ми, українці, маємо весь час користуватися чужим, коли у нас є неоціненний скарб – наша мова, між іншим, дуже давня, найдавніша мова східних народностей. Тому давайте любити себе і розвивати власне. Державна мова однозначно має бути українська.

Мова – це складний психолінгвістичний феномен. Від типу нашого мислення, від того, якою мовою ми говоримо, залежить те, як ми поводимося. Не даремно зараз ведеться така боротьба за ідеологічний компонент в освіті. Наші дітки мають зрозуміти, що Україна – це їхня домівка, що тут є свої люди, на яких ми можемо рівнятися. Як тільки більшість людей осмислить, що вони є українцями, незалежно від етнічного походження, з того часу має піти вгору і економічний компонент.

На жаль, в 1930-ті роки значною мірою відбулася насильницька переоцінка у ментальній пам'яті українців, тому вони десь дезорієнтовані. Але з часом покоління зміняться і все буде добре.

За матеріалами ЗМІ

"ГЕНОЦИДИ СТАЛІНА". Як з українців робили радянських людей

Норман М. НАЙМАРК

Нещодавно відбулася презентація книги американського історика Нормана М. Наймарка "Геноциди Сталіна" (Київ, Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2011).

Переклад Василя Старка, наукова редакція професора Юрія Шаповала. У передмові до українського видання автор зазначив, що неможливо зрозуміти репресії 1930-х років "без вивчення центральної ролі України та українців у цьому процесі".

На відміну від частини колег, професор вважає, що без визнання заподіяних націям кривд і злочинів, надто ж геноциду, примирення й прощення неможливі.

І, логічно, першим кроком до цього має стати добра воля Москви на інтенсивні дослідження і обговорення причин і механізму голоду 1932–1933 років. Тільки так буде створено "контекст для прощення".

Наймарк нагадує, що для основоположника терміну "геноцид" польського юриста єврейського походження (додамо – уродженця Львова) Рафаеля Лемкіна голод початку 30-х був однозначним прикладом радянського геноциду.

> *Ключова роль Сталіна в геноцидній політиці 1930-х років та його антагоністичне – можна сказати, українофобське – ставлення до політики, історії й культури Української Радянської Соціалістичної Республіки та її народу, а надто українських селян, – це невіддільна історія геноциду в Радянському Союзі.*

Втім, лобістські зусилля СРСР у 1948 році, під час обговорення і прийняття Об'єднаними Націями "Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього", були успішними. Планомірне знищення соціальних та політичних груп не потрапило в остаточне формулювання дефініції.

Автор "Чорної книги комунізму" Стефан Куртуа визначив – "геноцид "класу" може цілком бути тотожний геноциду "раси"".

Дивує впертість, з якою частина істориків і юристів продовжують наполягати лише на "канонічній" дефініції, ніби забуваючи, що її складали не тільки безсторонні американці чи європейці, але й представники Сталіна, влада якого вбивала "не епізодично, а систематично".

Між іншим, Радянський Союз пропонував ввести до конвенції категорію "національно-культурний геноцид" – це будь-які навмисні дії з метою знищення мови, релігії чи культури національної, расової чи релігійної групи. Звісно, робилося це з огляду на звірства нацистів, але не, приміром, знищення Української греко-католицької церкви, яке цілком підпадає під таке визначення.

Тепер, коли відкрито всі архіви в Україні та, частково, в Росії, можна стверджувати: Сталін зумисне дозволив голоду винищити непомірно велику кількість українських селян і використав його як зброю помсти за злочини, що їх нібито скоїли ці невинні люди, а отже вчинив геноцид.

Професор Стенфорду Норман Неймарк не належить до табору тих, хто вважає геноцидом тільки гітлерівську політику щодо євреїв (близько 6 млн жертв), бо, на його думку, геноцидними кампаніями були й акції винищення циган (ромів та синті), гомосексуалістів, радянських військовополонених, поляків тощо.

На думку автора, "занесення спланованого масового знищення соціальних і політичних груп до визначення геноциду не зменшить його історичної корисності", не здешевить саме поняття, про що пише частина дослідників, особливо ті, хто вивчає і документує Голокост.

Жах єврейської трагедії, Шоа, не повинен затьмарювати нашу здатність бачити і жахи сталінських геноцидів. Те, що пройшло багато років і злочинців вже немає, – не аргумент. Бо Міжнародний трибунал у справах колишньої Югославії, скажімо, виніс рішення – події можна назвати геноцидом, навіть якщо немає змоги засудити тих, хто його скоїв.

У своєму формулюванні "варваризму" (терміну "геноцид" тоді ще не винайшов) 1933 року Лемкін писав не тільки про злочин відносно расової та релігійної, але й соціальної групи. Та й на початку 1950-х, як вказує Наймарк, юрист "недвозначно зараховував радянські злочини до своєї концепції геноциду".

Загальносоюзні жертви під час Великого Голоду початку 30-х оцінюються в 6–8 млн. осіб, з яких 3–5 млн. становили українці УРСР та Кубані.

38 відсотків казахів померли від голоду в ті самі роки. "При тому ні казахам, ні українцям не надали такої відносно швидкої й ефективної допомоги, яка надійшла до деяких охоплених голодом російських та білоруських районів".

Наймарк розглядає події в СРСР не як один акт геноциду, а як низку пов'язаних операцій проти "класових ворогів" та "ворогів народу", включно з "пекельними умовами" депортацій та примусових робіт.

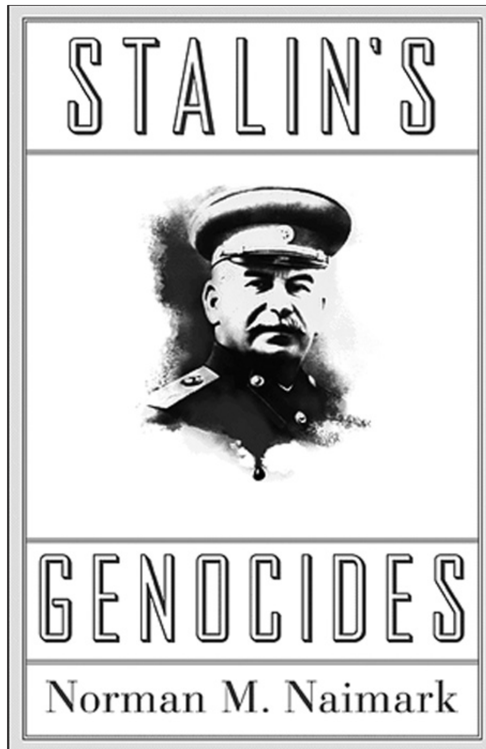
Куркульську породу вибивали на сто відсотків. Між 1929–1932 рр. було виселено з рідних місць десять мільйонів селян, два мільйони – у віддалені райони СРСР. Протягом 1932–1933 років 250 тис. українських селян там загинули.

Хвороби, жахливі умови в тайзі, на болотах, виснажлива праця, відсутність медичної допомоги та їжі – все це вирішувало поставлене завдання – "фізично знищити куркулів як групу людей, а не лише метафорично як клас, і результат, таким чином, можна вважати геноцидом".

19 лютого 1933 року Сталін проголосив селян "неробами", які не заслуговували на хліб. Пропаганда подавала їх як нелюдів, співець соцреалізму Максим Горький ганив куркулів як "напівзвірів", преса нагороджувала їх епітетами "сміття", "таргани" тощо. Це зближує радянську політику з нацистською – ті теж спочатку знелюднювали євреїв, щоб потім їх вбивати.

І якщо знищення 8 тисяч боснійських мусульман у Сребрениці було визнано геноцидом, зокрема, тому, що це вказувало на наміри знищити всю національну групу "як таку", то аналогічно можна говорити і про українське селянство.

Конкретні ознаки злочину – скажімо, позбавлення будь-яких продуктів харчування, можна кваліфікувати як намір винищити всіх селян даної національної групи "як таких".

Суперечка про те, проти кого – селян чи українців – було скеровано український голодомор, у цьому сенсі не змінює той факт, що ці категорії дуже легко змішувалися.

На традиційне заперечення – мовляв, Сталін не планував всіх українців вбити чи переселити кудись подалі, Наймарк каже: "Він хотів знищити їх як націю (у його сприйнятті – ворожу) й перетворити їх на радянський народ – вірний, благонадійний та денаціоналізований у всьому, крім поверхневих ознак".

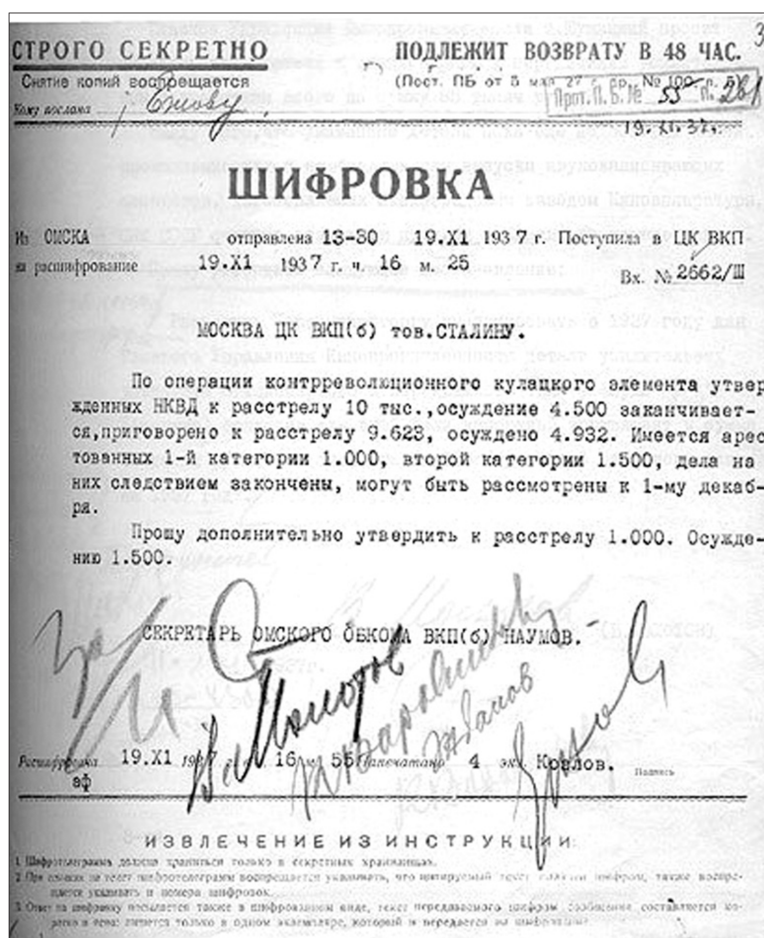
Взагалі, кінцевою метою сталінських геноцидів була уніфікація. Зокрема, й шляхом зменшення в населенні долі етнічних меншин, які мали вступитись радянському народові.

Першими під ніж пішли поляки (144 тис. заарештованих, 111 тис. – розстріляних; після "визвольного походу" виселили ще близько 300 тис. осіб), німці (відповідно, 65–68 тис. і 43 тис. осіб, на додачу в лютому 1940 року Сталін передав Гітлеру 570 німецьких комуністів, значна частина з яких загинули в концтаборах), корейці (175 тис. депортованих), іранці. Все це виправдовувалося підступами реакції і передчуттям війни.

1944-й – нова хвиля національних геноцидів. Тільки чеченців і інгушів виселили понад 496 тис.осіб, близько 10 тис. не перенесли дороги в Казахстан і Середню Азію. За звітами НКВД, у перші чотири роки померло 20–25 відсотків вайнахів, найбільше – дітей.

Вчений Пол Голландер наводить ознаки, чим відрізняються нацизм і комунізм – останній не намагався повністю викорінити в продуманий спосіб якусь конкретну етнічну групу чи клас людей; Сталін на відміну від Гітлера "не намагався вбивати дітей"; якщо для євреїв смерть була неминучою (Наймарк робить ремарку – після 1941-го, бо до того багатьом євреям Німеччини та Австрії вдавалося емігрувати), то для радянських громадян – ні, бо категорії "ворогів народу" постійно змінювалися.

Одна з найогидніших ознак сталінського режиму – це вбивство за квотами і боротьба комуністичних перших секретарів і комісарів держбезпеки за перевиконання сталінських розстрільних планів.

СТРОГО СЕКРЕТНО
Снятие копий воспрещается
Кому послана

ПОДЛЕЖИТ ВОЗВРАТУ В 48 ЧАС.
(Пост. ПБ от 5 мая 27 г. пр. № 100 п. 5)
Прот. П. Б. № 55 п. 281
19.XI.37.

39

ШИФРОВКА

Из ОМСКА отправлена 13-30 19.XI 1937 г. Поступила в ЦК ВКП на расшифрование 19.XI 1937 г. ч. 16 м. 25

Вх. № 2662/Ш

МОСКВА ЦК ВКП(б) тов.СТАЛИНУ.

По операции контрреволюционного кулацкого элемента утвержденных НКВД к расстрелу 10 тыс., осуждение 4.500 заканчивается, приговорено к расстрелу 9.623, осуждено 4.932. Имеется арестованных 1-й категории 1.000, второй категории 1.500, дела на них следствием закончены, могут быть рассмотрены к 1-му декабря.

Прошу дополнительно утвердить к расстрелу 1.000. Осуждению 1.500.

СЕКРЕТАРЬ ОМСКОГО ОБКОМА ВКП(б) НАУМОВ.

Расшифровала 19.XI 1937 16 ч. 55 Отпечатано 4 экз. Козлов.

ИЗВЛЕЧЕНИЕ ИЗ ИНСТРУКЦИИ

Евфемізм "перша категорія" – це розстріл

У 1937–1938 рр. за "першою категорією" пішли 681692 громадянина СРСР. За іншими підрахунками, за ці два роки було вбито близько 800 тис. невинних жертв – "тобто 50 тис. за місяць, чи 1700 за день протягом 500 днів".

Загалом же, за сталінський час було страчено понад 1 мільйон політичних в'язнів, півтора мільйона депортованих передчасно загинули від голоду і умов утримання, і це – не рахуючи жертв Голодомору.

Ключова роль Сталіна в геноцидній політиці 1930-х років та його антагоністичне – можна сказати, українофобське – ставлення до політики, історії й культури Української Радянської Соціалістичної Республіки та її народу, а надто українських селян – це невіддільна історія геноциду в Радянському Союзі.

Вахтанг КІПІАНІ.
Історична правда

МИ СТАЛИ ВОЛІ НА СТОРОЖІ

МАРШРУТИ ПОКОЛІНЬ:

героїчними стежками УПА на Волині

Днями світ побачив надрукований у видавництві "Терен" (Луцьк) путівник "Маршрути поколінь: героїчними стежками УПА на Волині". Путівник підготувала історик Леся Бондарук.

Видання покликане привернути увагу суспільства до історії рідного краю та її творців. Українська незалежна держава постала завдяки сотням тисяч героїв, справжні імена яких ще належить вивчити. У путівник увійшли найвідоміші (але далеко не всі) історичні місця Волині, які мають туристичне і краєзнавче значення.

Леся БОНДАРУК

Селище Оржів на Рівненщині – тут культурницьке товариство "Просвіта" підтримувало національний дух українців в часи польського панування та німецької окупації, а коли його діяльність заборонили, оржівські просвітяни активно включилися в лави Організації Українських Націоналістів для продовження боротьби з окупантами.

Перші повстанські бойові відділи здобували зброю у німців для майбутньої Української повстанської армії. Під час такої спецоперації загинув організатор перших відділів УПА Сергій Качинський.

Тут, біля оржівських хуторів, згодом – у 12 лютого 1944 року – внаслідок спецоперації НКВС загинув перший командир УПА Дмитро Клячківський – Клим Савур.

У невеличкому селищі Вовчак на Турійщині розташовувалася база УПА під назвою "Січ". Там відбувалося навчання старшин УПА, розміщувався штаб керівництва та чимало господарських споруд. Навіть німці не змогли знищити цей острівець свободи, допоки не прийшли червоні "визволителі", які розорали село, його мешканців переселили – кого у сусідні села, а кого аж у Сибір.

Сьогодні урочище Вовчак – улюблене місце таборів патріотичних молодіжних організацій.

Колківська повстанська республіка була чи не єдиним унікальним явищем у часи війни, коли на звільненій від нацистів території на майже двох тисячах кілометрів завирувало мирне життя, що мало всі ознаки маленької держави.

Попри діяльність усіх необхідних цивільних установ, вражають факти, коли селяни збирали врожай під охороною відділів УПА, коли землю колгоспну ділили для себе, коли проходила учительська конференція і з жовтня 1943 року був наказ УПА про початок навчального року.

Ще живий один із авторів посібника для початкових шкіл "Українознавство" – Степан Семенюк, який розповідає як друкували його у сусідньому селі Старосілля.

Республіку Свободи у Колках знищували одночасно з різних боків – нацисти і червоні "визволителі". Колки 4 листопада 1943 року нацисти спалили, а творців "республіки" потім, коли прийшла Червона армія, розстріляли або вислали у радянські концтабори.

Тричі відділ УПА на чолі з Олексієм Брисем (нині проживає у Львові) визволяв від нацистів містечко Горохів. 4 квітня 1943 року відділ О.Брися знищив німецький концтабір у селі Лобачівка.

Силами УПА із славного Берестечка вигнано нацистів. Але про ці вражаючі героїзмом факти антигітлерівської боротьби у День Перемоги не кажуть!

Завдяки відеокліпу і пісні "Не кажучи нікому" (виконавцями є Тартак (автор слів – Олександр Положинський) і Нічлава) подвиг повстанської чоти під керівництвом Антона Марценюка – "Берези" у селі Новий Загорів став більш відомим.

Існує чимало легенд про цей бій. Багато конкретики щодо історичної правди вніс дослідник бою у Новому Загорові, письменник і заслужений журналіст України Петро Боярчук. Завдяки його праці у путівнику є детальний опис бою, фото і списки повстанців, що мужньо тримали оборону проти чисельних сил нацистів.

Мужність учасників бою відділів УПА з багаточисельними внутрішніми військами НКВС у Гурбах на Рівненщині вражає масштабністю і героїзмом повстанців і мирного населення. Найбільша битва УПА, попри значні втрати, завершилася тактичною перемогою, оскільки відділи УПА змогли вирватися з мертвого кільця оточення, де проти одного повстанця було семеро енкаведистів.

Цей бій засвідчив ще один важливий історичний факт: на зміну коричневим окупантам прийшли червоні, які розгорнули масові репресії проти населення західноукраїнських земель.

Волинь вважають колискою Української повстанської армії, бо саме тут у найважчі для України роки Другої світової війни народ у лавах УПА піднявся на боротьбу за свободу. У той час, окрім самих борців за волю, ніхто не вірив, що буде Україна.

Гортаючи сторінки путівника "Маршрути поколінь", мандруйте мальовничими куточками Волині, де ліси ще пам'ятають пісні про волю, які співала молодь УПА, де у лісових пущах, полях, містах і селах височіють у вишитих рушниках хрести, кургани і поодинокі пам'ятники тим, хто на вівтар свободи поклав своє життя.

Вдивляючись у зморшки сивочолих дідусів і бабусь, слухайте їхні, сповнені нелюдського болю і страждань, розповіді про героїчну боротьбу, про важке нуждення життя, про невмирущу мрію про Україну.

Цей путівник є початком великої справи – утворення на Волині музею національно-визвольної боротьби. Попереду багато роботи, але найголовніше – її розпочато і закладено фундамент для успішного втілення головної мети.

Видання путівника здійснено в рамках проекту "Маршрути поколінь – передання історичного минулого жертв тоталітарних режимів молоді шляхом створення меморіально-туристичного маршруту на Волині", виконавцем якого є Волинська округа Національної скаутської організації України "Пласт".

Цей проект діє в рамках програми "Місце зустрічі – Діалог" за фінансування Фонду "Пам'ять, відповідальність, майбутнє" (Німеччина).

Карта воєнних дій на Волині у 1943–1944 роках

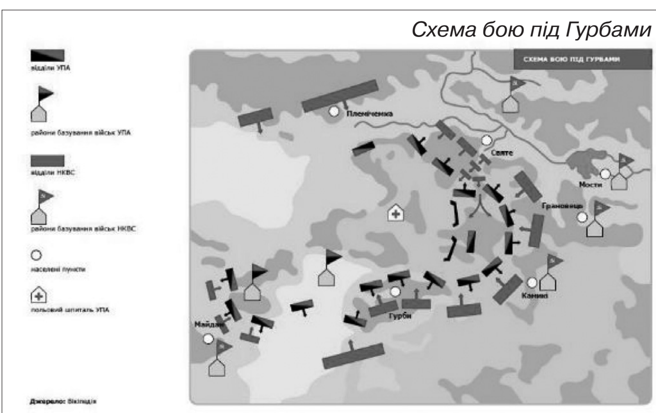

Схема бою під Гурбами

НА ПІДТРИМКУ ВАСИЛЯ ШКЛЯРА!

Дорогі друзі!

Конгрес Українських Націоналістів дякує вам за ваші пожертви на підтримку Василя Шкляра!

Під час вручення народної Шевченківської премії письменнику у Холодному Яру громадськість ініціювала продовження збору коштів для письменника на екранізацію роману "Чорний ворон". Тож Конгрес закликає своїх прихильників долучитись до створення першого масштабного українського історичного фільму на основі роману "Чорний ворон".

Нагадуємо реквізити письменника:

Гривневий рахунок:

Банк одержувача: АТ "Єврогазбанк"

МФО 380430

Код за ЄДРПОУ 1878817350

Рахунок 262035017040

Призначення платежу: поповнення поточного рахунку (або Благодійний внесок), Шкляр Василь Миколайович. Без ПДВ.

Валютний рахунок:

Payment in USD in favor of a client EUROGASBANK, Kyiv, Ukraine

BENEFICIARY: (ОДЕРЖУВАЧ)
NAME SHKLYAR VASIL' MIKOLAJOVICH
ACCOUNT 262035017040

BENEFICIARY'S BANK: (БАНК ОДЕРЖУВАЧА)
EUROGASBANK
Kyiv, Ukraine
SWIFT CODE: EURGUAUK

PAY THROUGH CORRESPONDENT BANK IN UKRAINE: (БАНК-КОРЕСПОНДЕНТ В УКРАЇНІ)
PJSC 'VTB BANK'
Kyiv, Ukraine
SWIFT CODE: VTBRUAUK
CORRESPONDENT ACCOUNT OF EUROGASBANK WITH PJSC 'VTB BANK' 16002010006917

PAY THROUGH INTERMEDIARY BANK IN USD (БАНК-ПОСЕРЕДНИК):

Bank of New York Mellon,
New York, USA
SWIFT CODE: IRVTUS3N
CORESPONDENT ACCOUNT OF PJSC 'VTB BANK'
WITH Bank of New York Mellon: 8900222832

Призначення платежу:

1. валюта, одержана з-за кордону від юридичної особи-нерезидента як оплата праці, премії, призи, авторські гонорари, відшкодування заподіяної шкоди, страхове відшкодування, аліменти;

2. валюта, одержана з-за кордону від фізичної особи-нерезидента як допомога родичу.

Призначення можна набирати англійською мовою або латиницею.

Якщо сума прийде без призначення платежу, то банк візьме від клієнта відповідну заяву (стандартну форму).

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видруковано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 11 000 прим.
Ціна договірна